

บทคัดย่อ

บริการสาธารณสุขที่จำเป็นสำหรับชาวไทยมุสลิม : ช่องว่างแห่งระบบบริการสาธารณสุขไทย

กิตติยา โต๊ะทอง

นิตยา ทนวงษ์ วงศ์เสงี่ยม

มนัส วงศ์เสงี่ยม

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

ปี พ.ศ. 2560

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการ ปัญหาและอุปสรรคของชาวไทยมุสลิมเมื่อเข้ารับบริการสาธารณสุข รวมทั้งศึกษาความรู้ความเข้าใจ ปัญหาและอุปสรรคของผู้บริหารและผู้ให้บริการสาธารณสุข เพื่อหาแนวทางในการจัดบริการสาธารณสุขที่สอดคล้องกับวิถีอิสลาม และเสริมสร้างประเด็นที่เอื้อต่อการเข้ารับบริการสาธารณสุขของชาวไทยมุสลิม โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed methods research) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม ถูกคัดเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย 1) กลุ่มผู้รับบริการซึ่งเป็นชาวไทยมุสลิมหรือญาติ 52 คน 2) กลุ่มผู้ให้บริการซึ่งเป็นแพทย์หรือพยาบาล 47 คน และ 3) กลุ่มผู้บริหาร 11 คน ดำเนินการเก็บข้อมูล ณ โรงพยาบาลรัฐบาล จำนวน 8 แห่งซึ่งเป็นตัวแทนโรงพยาบาลส่วนภูมิภาคจากแต่ละภูมิภาค 6 แห่ง และเป็นตัวแทนโรงพยาบาลส่วนกลางในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร 2 แห่ง วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ผลการศึกษา พบว่า ประเด็นหลักที่เป็นปัญหาในการเข้ารับบริการสาธารณสุขของชาวไทยมุสลิม คือ เรื่องอาหารฮาลาล สถานที่ละหมาด และสถานที่อาบน้ำละหมาด ผู้ให้บริการและผู้บริหารยังมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิถีมุสลิมที่คลาดเคลื่อนในเรื่องของอาหารฮาลาล และสถานที่อาบน้ำละหมาด ปัญหาและข้อจำกัดในการจัดบริการสาธารณสุขที่สอดคล้องตามวิถีอิสลาม ได้แก่ 1) ด้านองค์ความรู้ และความเข้าใจของผู้บริหารโรงพยาบาล 2) บริบทด้านพื้นที่ สภาพแวดล้อมของโรงพยาบาล และ 3) ด้านเศรษฐศาสตร์ความคุ้มทุน แนวทางในการจัดบริการสาธารณสุขตามวิถีอิสลาม ได้แก่ 1) บุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขที่เป็นมุสลิมควรเข้ามามีส่วนร่วมในการสะท้อนปัญหาและให้ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารโรงพยาบาล 2) ชุมชนมุสลิมหรือหน่วยงานองค์กรด้านศาสนาอิสลามในพื้นที่ควรให้คำแนะนำและประสานความร่วมมือกับโรงพยาบาลในการพัฒนาบริการสาธารณสุขตามวิถีอิสลาม

คำสำคัญ: ความต้องการที่จำเป็น บริการสาธารณสุข ชาวไทยมุสลิม วิถีอิสลาม

Abstract

Needs for Thai Muslim: Gaps in Thai Health Service System

Kitiya Totong

Nitaya Tanuwong Wongsangiem

Manas Wongsangiem

Faculty of Science and Technology, Dhonburi Rajabhat University

2017

This research aims to study needs and problems of Thai Muslim as health service receivers who have experiences in Thai health services system including knowledge, understanding and obstacles of nurses and doctors as service providers and hospital administrative committees to provide health services in Islamic ways approach and encourage receiving health services. The mixed methods research was used for data collection. The 3 groups of key informants were selected based on purposive sampling, which consisted of 1) 52 health service receivers 2) 47 health service providers and 3) 11 hospital administrative committees. Interview, questionnaire and In-depth interview were conducted at 8 government hospitals that comprising 5 regional hospitals and 2 hospitals in Bangkok. Content and statistical analyses were used for qualitative and quantitative data conclusion, respectively.

The results show that the three main needs and problems for Thai Muslim in health services are halal food, prayer room and place for ablution. Health service providers and hospital administrative committees have not the correct knowledge and understanding of halal food and place for ablution. Limitations for health care providers and hospital administrative committees are 1) knowledge and understanding about Islamic ways 2) environmental contexts and 3) economic cost benefits. Recommended approaches to observe Islamic ways are 1) Muslim health personnel in the hospitals should give advices and feedbacks the problems to health providers and hospital administrative committees and 2) Muslim communities/organizations in local areas should participate to prepare health development based on Islamic ways.

KEYWORDS: need, health service, Thai Muslim, Islamic way